

נקודת שק חינוך

במה לנושאי חינוך להורים ומחנכים

שלום בית וחינוך

בני עדי עד

ב"שבע ברכות" יש ברכה על בריאת האישה - "והתקין לו ממנו בני עדי עד" - בנין לדורי דורות. באותה צורה, באותו כיוון שבונים את הבית מהרגע הראשון - כך יתחנכו הדורות הבאים.

היחס בין הבעל והאישה הצעירים ויחסי הגומלין שביניהם (- מה שכל אחד מהם גומל לזולתו), קובע את הדרך ויוצר את האווירה שתשרור בבית למסגרת שבעתיד בס"ד יגדלו את הילדים.

לכן צריך שימת לב מראשית הקמת הבית לבנותו ביסודות איתנים שיעמדו כל הימים, וכפי נוסח הברכה - "בני עדי עד".

הרבה קשיים בחינוך הילדים - שורשם בהתנהגות בין ההורים, ביחסי הגומלין שביניהם, וכך גם אין דבר בתוך הבית שאין לו השלכות על הילדים.

הילדים, לצערנו, קולטים הרבה. יתכן שאינם מבינים הכל, אבל בתת ההכרה קולטים יותר משאנו משערים, ועלינו להיות ערוכים לכך.

(רבי חיים פרידלנדר זצ"ל / מסילות חיים בחינוך ח"ב, עמ' לו)

אווירה חיובית

אני זוכר מימי ילדותי שאבא חונך אותנו בלי שום פקודות והוראות, ולא אמר לנו ללמוד ולהתפלל, מפני שכל ילד בטבעו מחקה את הוריו, וכל מה שהוא רואה אצל ההורים גם הוא מעצמו עושה כן.

ואם יש אווירה טובה בבית, ומתנהגים באופן שהשכינה שרויה ביניהם, אזי ממילא גם הילדים מושפעים מזה, ומתנהגים כפי מה שרואים אצל ההורים בדוגמתם האישית.

(הרב גרשון אדלשטיין שליט"א / דרכי החינוך 147 פסח התשע"ד)

ההנהגה של הבית משפיעה בכל הליכות החיים, אם יראו שההנהגה בבית הוא במידת הענווה, אז גם הם ינהגו במידת הענווה. וכך אומר הרמב"ן: "תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת עם כל אדם ובכל עת", משמע מזה עם כל אדם, אפילו בבית, בכל עת לדבר בנחת. ומה תרוויח מזה? "ותנצל מן הכעס", ואם תנצל מן הכעס תינצל ממריבות, אז הילדים לא ישמעו מריבות בבית. כשבנים ובנות שומעים מריבות בבית זהו חינוך להיפך התורה, זה חינוך להיפך אנושי, זהו חינוך ח"ו שגם הם ירבו במריבות.

אם אדם זוכה שהבית מתנהל בשקט ובשלוה זה משפיע הרבה על הילדים ומקבלים השפעה טובה זו.

(רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל / דובב שפתיים 86 פסח תשע"ד)

אין להתווכח ליד הילדים! בתוך תוכו מעדיף הילד אפילו לקבל עונש לא מוצדק, מאשר לשמוע דין ודברים חריפים בין הוריו. גם כשהמטרה היא להגן עליו, מחלוקת בין הורים מערערת את יציבותו.

(פתחה בחכמה / מפיני חכמתה של המורה מרים שוב ע"ה, עמ' 80)

שיתוף פעולה

בפרשת עשיית המשכן ביארה התורה את אופן עשיית הכרובים שעל גבי הארון: "מקשה תעשה אותם משני קצות הכפורת".

הכרובים היו פניהם כתינוק ותינוקת. כתב על כך רבנו האלשיך הקדוש זצ"ל, שהתורה הורתה לנו כאן כיצד לחנך את עוללינו. ראשית "מקשה תעשה אותם", החינוך אינו מעשה הרכבה וברגים, המעמיד תוך דקות מספר מבנה לתפארת, אלא מעשה הקשה והדרכה איטיים ועקביים תוך עיצוב והשלמה אין סופיים.

והתנאי הנוסף: "משני קצות הכפורת", שהאב והאם ישתפו פעולה בחינוך, כל אחד בתחומו, "ולא מה שייסר האב ויתקן, תקלקל האם ברחמיה"...

(הרב אשר ברגמן / הגדה לבית יעקב, עמ' קלב)

כבוד הדדי

מצוות כיבוד אם ואם היא אחת מעשרת הדברות, וזו התשתית שממנה לומדים הילדים עבודת ד'.

כפי שעלינו להכיר טובה להורים ולכבדם, על אחת כמה וכמה שעלינו להכיר טובה לבורא על חיינו המסורים בידו ועל כל הטוב שמקבלים ממנו, ומתוך כך יבין כמה ראוי לו להיזהר בעבודת ד'. כל מסורת האבות שלנו תלויה בעניין של כיבוד הורים.

כאשר אנו רוצים להנחיל לילדינו את הערך הגדול הזה של כיבוד אב ואם, זה צריך להתבטא ולהתחיל מהכבוד ההדדי של בני הזוג.

איך נוכל לדרוש מהילדים כיבוד אב ואם, בשעה שרואים שאבא אינו מכבד את אמא ואמא אינה מכבדת את האבא כפי שצריך?!

הרי יסוד החינוך לכבוד אב ואם הוא בדוגמא האישית, האב צריך לדרוש שיכבדו את האם, ועל האם לדרוש שיכבדו את האב, וככל שכל אחד מהם מכבד את זולתו, כך בדיוק יתנהגו הילדים.

יחס זה מנחילים גם אל הילדים כאשר הם גדלים ומייסדים בעצמם את ביתם. דוגמת התנהגות ההורים זה לזה ניצבת לפניהם, וגם הם ממשיכים בדרך זו.

(רבי חיים פרידלנדר זצ"ל / מסילות חיים בחינוך ח"ב, עמ' לט-מ)